

УДК 339.56:338.1(100)

**ДИНАМІКА ТА СТРУКТУРНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ СУЧАСНОГО
МІЖНАРОДНОГО РИНКУ ПОСЛУГ**

Басюк Д.І., д. е. н., професор,
професор кафедри адміністративного
менеджменту та ЗЕД,
*Національний університет біоресурсів
і природокористування України, м. Київ, Україна*

Світовий ринок послуг протягом останніх десятиліть демонструє випереджальні темпи зростання і стає ключовим драйвером глобального економічного розвитку. Сфера послуг формує понад 65–70% глобального ВВП

і є основою економік багатьох розвинених країн, забезпечуючи значну частку зайнятості та доданої вартості. Водночас, міжнародна торгівля послугами надзвичайно чутлива до соціально-політичних подій і трансформацій, про що свідчать її різкі коливання внаслідок глобальної пандемії (2020–2021 рр.) та геополітичної напруги (2022–2024 рр.).

Трансформаційні процеси на світовому ринку послуг спричинені технологічними інноваціями та змінами в глобальних ланцюгах поставок, модернізацією транспорту та розширення сфери професійних та особистих послуг.

Міжнародний ринок послуг є сукупністю економічних відносин між резидентами та нерезидентами, що стосуються виробництва, розподілу, обміну та споживання нематеріальних благ, результатом яких є не матеріальний продукт, а корисний ефект, що задовольняє певні потреби.

Класифікація послуг за Генеральною угодою про торгівлю послугами (ГАТС) включає 12 основних сегментів ринку послуг, серед яких ключову роль відіграють бізнес – послуги (дослідження та розробки (R&D), юридичні, бухгалтерські, консультаційні, рекламні послуги. Консалтинг, аудит, тощо), ІТ та, транспортні і фінансові послуги, а також туризм.

Структура міжнародного ринку послуг є високодиверсифікованою. За даними порталу Trademap.org/, секторальна динаміка сфери послуг найбільш суттєво проявилася у зростанні ринку послуг у сфері подорожей і туризму (+186,61%), що зумовлена постковідним доступом до країн та регіонів, збільшенням обсягу транспортних послуг (+65,58%) та послуг у сфері телекомунікацій, комп’ютерних та інформаційних технологій (ICT/Digital Services), що включає ІТ-аутсорсинг, розробку ПЗ, хмарні сервіси.

Таблиця 1.

Галузева структура та динаміка світового ринку послуг у 2020- 2024 р.р.

	Послуги	Обсяги імпорту в 2020 р., дол	Галузева частка,	Обсяги імпорту в 2024 р., дол	Галузева частка	Зростання 2020/2024	
						абсолютне	відносне
1	Вся сфера послуг	5040782504	100%	7994581787	100%	+2953799,283	+58.58%

2	Бізнес - послуги	1532843268	30.41%	1 935 662 343	24.21 %	+402819075	+26.29%
3	Транспорт	1013402515	20.11%	1 677 988 497	20.99 %	+664585982	+65.58%
4	Подорожі	565249468	11.21%	1 619 765 176	20.26 %	+1054515708	+186.61%
5	Послуги у сфері телекомунікацій, комп'ютерні та інформаційні послуги	472798921	9.38%	675 674 182	8.45 %	+202875261	+42.91%
6	Платежі за використання об'єктів інтелектуальної власності (інше, не віднесене до інших категорій)	479142176	9.38%	663 031 629	8.29 %	+183889453	+38.38%
7	Фінансові послуги	293334724	5.82%	372 921 880	4.67 %	+79587156	+27.13%
8	Страхові та пенсійні послуги	225662532	4.48%	343 106 879	4.29 %	+117444347	+52.04%
9	Особисті, культурні та рекреаційні послуги	87332070	1.73%	128 279 575	1.60 %	+40947505	+46.89%
10	Виробничі послуги з обробки матеріалів, що належать іншим	83615897	1.66%	105 672 412	1.32 %	+22056515	+26.38%
11	Будівництво	69846292	1.66%	97 295 319	1.22 %	+27449027	+39.31%
12	Послуги з технічного обслуговування та ремонту (інше, не віднесене до інших категорій)	66540852	1.32%	94 858 053	1.19 %	+28317201	+42.54%
13	Товари та послуги державного сектору (інше, не віднесене до інших категорій)	93632892	1.32%	83 282 757	1.04 %	-10350135	-11.05%
14	Послуги, не розподілені за категоріями	21893797	0.43%	27 026 341	0.34 %	+5132,44	+23.44%

Джерело: складено автором на основі <https://www.trademap.org>

Завдяки цифровим технологіям послуги стали глобально доступними: консалтинг, освіта, медицина, програмування, навіть послуги готелів та інших

місць проживання тепер часто надаються через кордони без фізичної присутності. Транснаціональні корпорації створюють глобальні мережі сервісів (наприклад, Airbnb має центри у понад 80 країнах). Онлайн-послуги, хмарні сервіси, fintech, telemedicine, e-learning радикально змінили структуру ринку. Нові бізнес-моделі базуються на платформах та підписках (Netflix, Zoom, AWS).

Аналіз сучасних тенденцій у сфері послуг демонструє загальну сервітезацію економіки – тобто зсув акценту з виробництва товарів на надання сервісів. Наприклад, Tesla продає не лише авто, а й оновлення ПЗ та підписки. Apple забезпечує глобальний сервіс своєї продукції у всіх країнах світу, забезпечуючи лояльність та підтримку споживачів.

Ключовим трендом є орієнтація на клієнта та кастомізація, тому послуги все частіше персоналізуються: від індивідуальних фінансових рішень до адаптивних освітніх курсів завдяки ШІ та хмарним технологіям. Визначальною конкурентною перевагою стає якість клієнтського досвіду.

Важливою ознакою сучасної сфери сервісу є інноваційність і знаннева інтенсивність, оскільки значна частина сучасних послуг базується на знаннях, аналітиці та інтелектуальних рішеннях. Освітні, медичні, бізнес-послуги, ІТ, консалтинг — це сектори з високою доданою вартістю. Вони активно впроваджують дистанційні формати: телемедицина, онлайн-освіта, віддалений консалтинг, використовують цифрові рішення для персоналізації та надання комплексних рішень. Часто компанії пропонують комплексні пакети послуг («все в одному»), що підвищує лояльність клієнтів.

Для міжнародного ринку послуг особливе значення маж дотримання принципів сталого розвитку і соціальна відповідальність, оскільки зростає попит на «зелені» послуги: екотуризм, екоконсалтинг, сталу логістику, а ESG-орієнтація стає важливою частиною репутації компаній.

Таким чином, сучасний ринок послуг — це динамічна, глобальна, цифровізована система, яка швидко адаптується до технологічних і соціально-економічних змін. Його розвиток визначається домінуванням знань та інновацій, цифровими технологіями та платформами, кастомізацією та

клієнтоорієнтованістю, інтеграцією послуг у виробничі ланцюги товарів. Послуги перетворилися на основний драйвер глобального економічного зростання, формуючи конкурентоспроможність як окремих компаній, так і цілих країн.

Список використаних джерел:

- 1.OECD. Services Trade and Global Value Chains, 2024.
- 2.UNCTAD. World Services Trade Report 2024.
3. World Bank. The Changing Nature of Work, 2023
4. Торговельна статистика для розвитку міжнародного бізнесу.
<https://www.trademap.org>.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
ЛЕЙБНИЦЬ-ІНСТИТУТ АГРАРНОГО РОЗВИТКУ
В КРАЇНАХ З ПЕРЕХІДНОЮ ЕКОНОМІКОЮ (НІМЕЧЧИНА)
УНІВЕРСИТЕТ ПРИКЛАДНИХ НАУК ВАЙЄНШТЕФАН-ТРИЗДОРФ (НІМЕЧЧИНА)
СЛОВАЦЬКИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ В НІТРІ (СЛОВАЧЧИНА)
ЛАТВІЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ НАУК ПРО ЖИТТЯ ТА ТЕХНОЛОГІЙ (ЛАТВІЯ)

Факультет аграрного менеджменту

**Кафедра адміністративного менеджменту та
зовнішньоекономічної діяльності**

МАТЕРІАЛИ

**VI Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції
студентів, аспірантів та молодих вчених**

**«СУЧАСНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ:
ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ»**

04 листопада 2025 р.

Київ - 2025

УДК 338.43.01/.01 (075.8)

Науково-редакційна колегія:

Організаційний комітет:

ТОНХА Оксана – проректор з наукової роботи та інноваційної діяльності НУБіП України, д.с.-г.н., професор, голова оргкомітету

ОСТАПЧУК Анатолій – в.о. декана факультету аграрного менеджменту, к.е.н., доцент, співголова оргкомітету

ШЛАУДЕРЕР Ральф – керівник Міжнародної школи Університету прикладних наук Вайєнштефан-Тріздорф, Міжнародний представник факультету сільського господарства, Представник з питань міжнародних освітніх програм і співпраці, доктор наук, професор, співголова оргкомітету

ГОРСЬКА Єлена – декан факультету економіки та менеджменту Словацького аграрного університету в Нітрі, доктор наук, професор, співголова оргкомітету

ПЕРЕХОЖУК Олександр – старший науковий співробітник Лейбніц-Інституту аграрного розвитку в країнах з перехідною економікою, PhD, професор, співголова оргкомітету

ЗЕВЕРТЕ-РІВЗА Сандія – дослідник Латвійського університету наук про життя та технологій, PhD, доцент, співголова оргкомітету

Члени оргкомітету:

КОВТУН Олена – завідувач кафедри адміністративного менеджменту та зовнішньоекономічної діяльності, к.е.н., доцент;

БАСЮК Дарія – професор кафедри адміністративного менеджменту та зовнішньоекономічної діяльності, д.е.н., професор

ЖЕМОЙДА Олександр – д.е.н., професор

ІБАТУЛЛІН Марат – д.е.н., професор

МОСТЕНСЬКА Тетяна – д.е.н., професор

ГОЛОМША Наталія – к.е.н., доцент

ДАВИДЕНКО Володимир – к.е.н., доцент

ДІБРОВА Лариса – к.е.н., доцент

КОВАЛЕНКО Наталія – к.е.н., доцент

КОЛЕСНИК Максим – к.е.н., доцент

КОСТЮК Ольга – к.е.н., доцент

КУЗЬМЕНКО Сергій – к.е.н., доцент

РАЛКО Олександра – к.е.н., доцент

ТЮРІНА Альона – к.е.н., доцент

ЧОРНЕНЬКА Людмила – к.е.н., доцент

ЯНЧЕВСЬКИЙ Руслан – к.е.н., доцент

ФАЙЧУК Олександр – к.е.н., доцент, секретар оргкомітету

МІЩЕНКО Іван – к.е.н., доцент, відповідальний за випуск збірника тез

Затверджено та рекомендовано до друку на засіданні Вченої ради факультета аграрного менеджменту Національного університету біоресурсів і природокористування України (*протокол №4 від 20 листопада 2025 р.*).

«СУЧАСНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ: ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ»: Матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих учених, 04 листопада 2025 р. – К.: НУБіП України, 2025. – 245 с.

У збірнику представлені результати дослідження проблем сучасного менеджменту в умовах воєнного стану та інтеграції України до ЄС. Видання розраховано на студентів, аспірантів, викладачів, практиків і всіх тих, хто цікавиться питаннями сучасних підходів до управління підприємствами і національним господарством.

Матеріали викладені в авторській редакції. Відповідальність за достовірність поданої інформації несуть автори.

© Кафедра адміністративного менеджменту та зовнішньоекономічної діяльності, факультет аграрного менеджменту НУБіП України, 2025

© Автори